

REPUBLIKA SLOVENIJA

DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 25. november 2025

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

Odbor za zdravstvo

mag. Tamara Kozlovič, predsednica

Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide

Milan Jakopovič, predsednik

ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC SKUPNE NUJNE SEJE ODBORA ZA ZDRAVSTVO TER ODBORA ZA DELO, DRUŽINO, SOCIALNE ZADEVE IN INVALIDE

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika državnega zbora, skliče SKUPNA nujna seja Odbora za zdravstvo ter Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide z obravnavo naslednje točke:

»Kakovostni medicinski pripomočki so za mnoge državljane predragi in nedostopni«

Obrazložitev

I.

Pojem medicinski pripomoček pokriva vse izdelke, ki se uporabljajo za diagnosticiranje, preprečevanje, spremljanje, zdravljenje in lajšanje bolezni, okvar, invalidnosti, anatomskih funkcij ali fizioloških procesov, za nadzor spočetja, in ki svojega glavnega predvidenega namena učinka na človeško telo ne dosegajo na farmakološki, imunološki ali metabolični način.

Medicinski pripomočki torej obsegajo širok nabor izdelkov; od preprostih obližev, bergel, korekcijskih očal, termometrov in kondomov, do inzulinskih črpalk, defibrilatorjev, prsnihi, ortopedskih ter zobnih vsadkov, srčnih spodbujevalnikov, elektromagnetnih in

mehanskih naprav za bolnišnično uporabo, kirurških instrumentov ter diagnostičnih testov.

Iz obveznega zdravstvenega zavarovanja se lahko zagotavljajo tisti medicinski pripomočki, ki so potrebni pri zdravljenju, medicinski rehabilitaciji, zdravstveni negi in paliativni oskrbi. Pravico do medicinskih pripomočkov določa Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju. Natančnejšo ureditev, do katerih medicinskih pripomočkov imajo zavarovane osebe pravico in pod kakšnimi pogoji, določajo Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja in Sklep o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Zavarovana oseba na podlagi izdane Naročilnice za medicinski pripomoček s strani pooblaščenega zdravnika (osebnega zdravnika ali zdravnika specialista) prevzame medicinski pripomoček pri dobavitelju (lekarni, optiku, drugi specializirani prodajalni), ki ima sklenjeno pogodbo z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS). Izjema glede na navedeno je, če ima zavarovana oseba pravico do medicinskega pripomočka šele na podlagi predhodne odobritve oziroma pozitivne izdane odločbe ZZZS. Izdani medicinski pripomoček s strani pogodbenega dobavitelja postane praviloma last zavarovane osebe, razen v primerih, ko gre za medicinske pripomočke, ki so predmet izposoje.

Medicinski pripomočki imajo svoj standard, s katerim so določene njihove osnovne zahteve kakovosti in doba trajanja. Dobavitelj je dolžan zagotavljati standardne medicinske pripomočke brez doplačil. Če zavarovana oseba s posebno izjavo pri dobavitelju zahteva ali predhodno soglaša, da se ji izda boljši, kvalitetnejši oziroma dražji pripomoček, kot to določa standard, mora razliko med zneskom cenovnega standarda in dejansko ceno plačati sama. Če medicinski pripomoček, za katerega je določen cenovni standard ali pogodbeni cena, glede na zdravstveno stanje zavarovane osebe ne zagotavlja funkcionalne ustreznosti, ima zavarovana oseba na podlagi predhodne odobritve ZZZS pravico do medicinskega pripomočka z enakim namenom uporabe in podobnimi lastnostmi v vrednosti cene funkcionalno ustreznega medicinskega pripomočka. Predlog za predhodno odobritev funkcionalno ustreznega medicinskega pripomočka (pripomočka torej ne sme kupiti vnaprej) na območno enoto ZZZS poda zavarovana oseba ali njen zakoniti zastopnik oz. skrbnik, skupaj z medicinsko dokumentacijo in predračuni za predlagani medicinski pripomoček. ZZZS odobri najcenejši MP na podlagi pogajanj o ceni s pogodbenimi dobavitelji. ZZZS odloči o upravičenosti z odločbo. Če je predlog utemeljen, ZZZS izpolnjeno naročilnico, odločbo in kopije predračunov pošlje zavarovani osebi. Če predlog ni utemeljen, ZZZS odločbo in naročilnico pošlje zavarovani osebi. Če ne vloži pritožbe, v takem primeru zavarovana oseba lahko uveljavi pravico do standardnega medicinskega pripomočka.

Glede na vse navedeno (dostopno je na spletni strani ZZZS) je področje medicinskih pripomočkov v veliki meri vodeno s strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje.

II.

Slovenija je mlada demokracija in naj bi bila socialna država. V takih socialno čutečih sredinah bi morali biti invalidi ter osebe s posebnimi potrebami na samem vrhu naših prioritet po zagotavljanju pravice do enake vključenosti. Pa so?

Medtem, ko v državi zagotavljamo vedno več socialnih pravic in celo uresničujemo nekatere neutemeljene zahteve po pravicah za zdrave, polnomočne osebe, kot je, denimo, dostopnost do brezplačnih higienskih vložkov, za tiste najbolj ranljive osebe kot so invalidi, gluhi in slepi vse prevečkrat ne najdemo ne časa in ne sredstev. Enako to velja tudi za naglušne in slabovidne osebe oziroma številne državljane, ki za polno in dostojno delovanje v družbi nujno potrebujejo medicinske pripomočke.

Živimo v informacijski družbi, v času digitalizacije in izrednega tehnološkega napredka. Hitrost prenosa informacij preko digitalnih omrežij, brezstičnega interneta in zmožnost komunikacije po teh kanalih se vsakodnevno nezadržno večja. K tem pa svoje dodajajo še družbena omrežja. Vse to nam narekuje izjemno hiter tempo življenja, ki je lahko tudi stresno. Potrebno pa se je zavedati, da je pri osebah z resnimi komunikacijskimi ovirami, kot sta naglušnost in slabovidnost, zaradi nemalo problemov, s katerimi se soočajo ob delu, v prostem času in nasploh pri vključevanju v družbo, ta stres še veliko bolj prisoten. Nekateri zdržijo tempo in ne obupajo, nekateri pa se žal zapro vase.

Medicinski pripomočki tem osebam omogočajo vključevanje v delo in družbo, vendar pa kljub izredno hitremu napredku na obeh področjih, osebe s srednjo do težjo izgubo sluha in vida še kljub uporabi medicinskih pripomočkov še vedno niso opolnomočene oziroma v enakem položaju kot polnočutne osebe.

Če naglušno osebo vprašamo, kaj ji pomeni slušni aparat, je običajen odgovor, da je brez njega »kot žejen brez vode«. Da je to njena vez s svetom in z družbo, da je to njena rešitev pred samoto. Enako velja za invalida z okvaro spodnjih okončin – invalidski voziček, še bolje električni, mu kakovost življenja dvigne na raven, ko lahko se lahko ne le prosto giblje, temveč, denimo, ima delo in služi svoj denar.

III.

Poslanec Jožef Lenart je v začetku letošnjega oktobra na ministrico za zdravje dr. Valentino Prevolnik Rupel naslovil pisno poslansko vprašanje v zvezi s slabo dostopnostjo medicinskih pripomočkov v Republiki Sloveniji.

Iz odgovora ministrice izhaja naslednje:

- V letu 2024 je prejelo vsaj en medicinski pripomoček za sluh in govor (slušni aparati) 15.428 oseb, vsaj en medicinski pripomoček za izboljšanje vida (očala in leče) pa 113.680 oseb.
- V letu 2024 so odhodki za medicinske pripomočke za sluh in govor (slušni aparati) znašali 12,4 milijona evrov, za medicinske pripomočke za izboljšanje vida (očala in leče) pa 8,3 milijona evrov.
- Pri slušnih aparatih je cenovni standard, ki ga prizna ZZSZ, 450 evrov, za otroke in mladostnike do 20. leta starosti pa 850 evrov. Dodatno je zavarovana oseba upravičena v breme OZZ še do vzdrževanj in popravil, ki so v času uporabe slušnega aparata lahko največ 50 % vrednosti slušnega aparata.

Dobavitelji imajo dolžnost, da na podlagi predložene naročilnice s strani zavarovane osebe najprej predstavijo slušne aparate, ki so v pogodbi z ZZSZ (torej brez doplačila). Zavarovana oseba pa lahko zahteva izdajo nadstandardnega slušnega aparata, vendar ob predhodno podpisanem soglasju. Nekaterе države (npr. Avstrija) imajo pri pravici do slušnega aparata zaradi potreb do ustreznega slušnega aparata z vidika socialne

rehabilitacije določene dodatne vire financiranja na nacionalni ravni. Takšne rešitve v Sloveniji ni, zato so tudi iz tega razloga lahko v določenih primerih doplačila večja.

Pri pravicah do pripomočkov za izboljšanje vida imajo države različno ureditev in posledično različne pogoje glede stopenj dioptrije oziroma izgube vida, v primeru katerih lahko zavarovane osebe dobijo v breme javnih sredstev očala oziroma leče. V Sloveniji imamo širšo dostopnost do teh medicinskih pripomočkov, ker je omogočen dostop že pri nižjih dioptrijah (0,5 in 1), sicer zgolj za očala za bližino od 63. leta starosti naprej. V Nemčiji omogočajo pravico do očal otrokom do 18. leta starosti, odraslim pa praviloma pri dioptrijah 6 in več. Cenovni standardi za očala v Sloveniji so zato odvisni od vrste očal, ki jih predpiše zdravnik specialist oftalmolog in se gibljejo od 42,03 evra do 301,55 evra. Tudi v teh primerih pa je optik, ki ima sklenjeno pogodbo z ZZS, zavarovani osebi dolžan najprej ponuditi očala, ki jih lahko dobi brez doplačila.

Ministrica za zdravje dr. Valentina Prevolnik Rupel je svoj odgovor zaključila takole: »Glede na navedeno lahko zaključimo, da je dostopnost do MP za zavarovane osebe v Sloveniji na visoki ravni, saj se lahko primerjamo tudi z bolj razvitimi državami članicami Evropske unije. V nekaterih primerih imamo celo bistveno boljše ureditev.«

IV.

V zahtevi za sklic skupne nujne seje Odbora za zdravstvo Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide želimo v Poslanski skupini SDS izpostaviti problematiko nedostopnosti medicinskih pripomočkov za sluh in govor, medicinskih pripomočkov za izboljšanje vida ter invalidskih vozičkov. Zakaj? Zato ker smo v pogovorih z ljudmi na terenu slišali tudi mnoge drugačne, realne zgodbe, ki žal ne odsevajo teorije na papirju.

Gospod srednjih let s povprečno plačo, ki opravlja pisarniško delo in je večino časa za računalnikom, je nujno potreboval očala s progresivnimi stekli. Ker sicer ne bi mogel opravljati nalog v službi, je vzel očala, ki mu jih je priporočil optik. Stala pa so 900 evrov.

Optiki se poslužujejo različnih trikov, zaradi katerih uporabniki za očala plačajo več, kot bi praviloma morali (nepotrebno tanjšanje leč, previsoki cilindri, zaščita pred modro svetlobo računalnikov in telefonov).

Oseba v poznih petdesetih letih bi nujno potrebovala slušni aparat, vendar je po nekaj povpraševanjih dobila informacije, da bi zanj morala doplačati skoraj 800 evrov. Ker tega ne zmore, se vse bolj izogiba druženju, čuti sram, ker slabo sliši in ne more sodelovati v pogovoru.

Posamezniki z nizkimi dohodki pogosto posežejo po medicinskih pripomočkih nizke vrednosti in slabše kakovosti s strani ponudnikov, katerih primarna dejavnost nikakor ni izdelava in prodaja medicinskih pripomočkov.

Invalid z okvaro spodnjih okončin je potreboval nov električni invalidski voziček. Osebni zdravnik mu je pojasnil, da je po novih pravilih takšen voziček postal nadstandarden in bo zanj moral doplačati 2000 evrov.

V Poslanski skupini SDS menimo, da je v času, ko so mnoge storitve in življenjske potrebščine vse dražje ter je vse več ljudi pod pragom revščine in na socialnem robu,

nujno, da jim država pride naproti z višjim sofinanciranjem pri nakupu medicinskih pripomočkov ter se določena pravila prilagodijo oziroma postanejo bolj življenjska. Še zlasti zato, ker vsi vplačujemo v zdravstveno blagajno oziroma smo obvezni plačevati tako obvezno zdravstveno zavarovanje kot obvezni zdravstveni prispevek.

Odboru za zdravstvo ter Odboru za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagamo, da po končani razpravi sprejmeta naslednje sklepe:

1. Odbor za zdravstvo ter Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagata Ministrstvu za zdravje, da v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije delež, ki ga zavarovalnica povrne pri nakupu očal, ne glede na dioptrijo in astigmatizem, zviša za 20 odstotkov.
2. Odbor za zdravstvo ter Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagata Ministrstvu za zdravje, da v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije delež, ki ga zavarovalnica povrne pri nakupu slušnih aparatov, zviša za 30 odstotkov.
3. Odbor za zdravstvo ter Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagata Ministrstvu za zdravje, da v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije zniža starostno mejo zavarovanih oseb, ki so upravičeni do očal s korekcijskimi stekli za izboljšanje vida zaradi nepravilnega lomljenja žarkov ali zaradi starovidnosti, in sicer s 63 let na 60 let.
4. Odbor za zdravstvo ter Odbor za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagata Ministrstvu za zdravje, da v sodelovanju z Zavodom za zdravstveno zavarovanje Slovenije pregleda kriterije, ki opredeljujejo standardne in nadstandardne invalidske vozičke, ter v skupino standardnih električnih invalidskih vozičkov uvrsti tiste v vrednosti do 4000 evrov.

V imenu predlagatelja bo zahtevo za sklic skupne nujne seje predstavil poslanec **Jožef Lenart**.

Predlagatelji skupne nujne seje Odbora za zdravstvo ter Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide predlagamo, da na sejo povabite:

- predsednika vlade dr. Roberta Goloba,
- ministrico za zdravje dr. Valentino Prevolnik Rupel,
- ministra za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti Luko Mesca,
- Varuha človekovih pravic,
- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije,
- Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije,
- Zvezo delovnih invalidov Slovenije,
- Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Ptuj,
- Medobčinsko društvo invalidov Ptuj.

Priloge – dostopno na:

- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju:
<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO213>
- Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja:
<https://pisrs.si/pregledNpb?idPredpisa=PRAV3562&idPredpisaChng=DRUG1658>
- Sklep o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja:
<https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=SKLE12260>
- Odgovor ministrice za zdravje dr. Valentine Prevolnik Rupel na pisno poslansko vprašanje Jožefa Lenarta v zvezi s slabo dostopnostjo medicinskih pripomočkov v Republiki Sloveniji: <https://imss.dz-rs.si/IMiS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/b606951288df712b53e60ce90770c56dd9e3b94630c5a59445273744a04f674e>

Jelka Godec
vodja Poslanske skupine SDS